

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Електронна комерція»

для здобувачів вищої освіти

Львів 2024

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах зазначеного курсу здобувачі вищої освіти формують загальні та спеціальні (фахові) компетентності, а саме опановують знання з електронної комерції.

Програма навчальної дисципліни складається з такого розділу:

Розділ 1. Електронна комерція

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Електронна комерція» є формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня теоретичних та практичних знань про основні напрями розвитку електронної комерції, способи її ведення, механізми підтримки, а також навичок для ефективної роботи із сучасними технологіями, що дозволить майбутнім фахівцям працювати у сфері інтерактивної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Електронна комерція» є: ознайомлення з основними поняттями та можливостями електронного бізнесу, засадами створення та засобами ведення електронної комерції; принципами функціонування глобальної комп'ютерної мережі Internet; системами платежів для електронної комерції; безпекою і методами захисту інформації в мережі Internet; опанування технологій е-комерції й Internet-технологій; освоєння методів оцінювання стану електронної торгівлі для створення стратегічних конкурентних переваг своєї діяльності.

У результаті вивчення дисципліни здобувач рівня вищої освіти «бакалавр» набуде наступних компетентностей:

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- Здатність працювати в команді;
- Навички міжособистісної взаємодії;
- Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для різного роду досліджень.

Програмні результати навчання:

- Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
- Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси мережі Інтернет для інформаційного забезпечення різного роду досліджень.
- Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
- Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Як найважливіша складова електронного бізнесу електронна комерція виступає тим різновидом активності, що є особливо важливим для ефективного ведення своєї підприємницької діяльності. Вона дозволяє компаніям гнучкіше й ефективніше виконувати внутрішні операції та водночас тісніше взаємодіяти з постачальниками. Електронна комерція надає можливості швидше реагувати на запити замовників та вибирати постачальників незалежно від їхнього місцезнаходження. Окрім цього значно знижуються витрати, які пов'язані з обміном інформацією за рахунок більш дешевих засобів комунікації. Ці та інші аспекти електронної комерції надають значну перевагу їй над іншими видами діяльності.

Розділ 1. Електронна комерція

Тема 1. Основні поняття електронної комерції, системи електронної комерції та особливості їх розвитку

Тема 2. Internet-маркетинг та його інструменти

Тема 3. Віртуальні підприємства: Internet-крамниці, Internet-аукціони, електронні торговельні майданчики

Тема 4. Електронні платіжні системи

Тема 5. Організація надання послуг в системі електронній комерції

Тема 6. Безпека та захист інформації в системі електронної комерції. Ефективність електронної комерції

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ**«Електронна комерція»**

№ з/п	Тема, питання що вивчаються
1.	Розділ 1. Електронна комерція Тема 1. Основні поняття електронної комерції, системи електронної комерції та особливості їх розвитку. Суть і зміст електронної комерції. Основні категорії і класи електронної комерції. Розвиток і сфери застосування електронної комерції. Учасники електронної комерції. Основні категорії та служби мережі Internet. Ідентифікація Internet-ресурсів. Процедура створення Web-сайту. Бізнес-моделі сайтів.
2.	Тема 2. Internet-маркетинг та його інструменти. Особливості сучасного Internet-маркетингу. Аналіз якості Internet-представництв комерційних структур із використанням маркетингового підходу. Основні принципи та засоби реклами в мережі Internet. Особливості застосування засобів Internet-реклами. Формування цін на товари і послуги в мережі Internet
3.	Тема 3. Віртуальні підприємства: Internet-крамниці, Internet-аукціони, електронні торговельні майданчики. <i>Internet-крамниці:</i> Поняття Internet-крамниці її особливості його функціонування. Класифікація Internet-крамниць. Характеристика методів розрахунку за придбаний товар. Організація доставки товарів, придбаних у віртуальному магазині. Електронні моли як перспективна форма Internet-торгівлі. Організація обслуговування покупців у віртуальних магазинах. <i>Internet-аукціони:</i> Суть і особливості віртуальних аукціонів. Типи аукціонів та товари, що продаються на Internet-аукціонах. Організаційне забезпечення Internet-аукціонів. Організація роботи віртуального аукціону. <i>Електронні торговельні майданчики:</i> Поняття і функції електронних торговельних майданчиків. Види і структура електронних торговельних майданчиків. Види і структура електронних торговельних майданчиків. Горизонтальні (багатогалузеві) торговельні майданчики. Internet-представництва бізнес-структур.
4.	Тема 4. Електронні платіжні системи. Поняття електронних платіжних систем та вимоги до них. Основні електронні платіжні системи світу та види електронних систем взаєморозрахунків: Особливості кредитних Internet-систем. Дебетові Internet-системи та їх специфічні платіжні засоби. Забезпечення захисту в платіжних системах Internet.
5.	Тема 5. Організація надання послуг в системі електронній комерції. Особливості надання послуг в мережі Internet. Internet-трейдинг як специфічний вид послуг. Організація надання банківських послуг через Internet. Електронні страхові послуги. Система дистанційного навчання як сегменту ринку електронних послуг.
6	Тема 6. Безпека та захист інформації в системі електронної комерції. Ефективність електронної комерції. Методи та засоби оцінювання ризиків безпеки інформації в системах електронної комерції. Види загроз електронної комерції. Основні складові безпеки систем електронної комерції: Системи захисту інформації у розрахункових системах в мережі Internet. Системи та засоби шифрування інформації: криптографічний

захист інформації і системи розподілу ключів. Нормативно-правове забезпечення системи електронної комерції. Методи визначення ефективності електронної комерції. Напрями оцінки ефективності електронної комерції. Основні напрями розвитку систем електронної комерції та перспективи їх розвитку в Україні
--

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«Електронна комерція»

№ з/п	Тема і питання, що опрацьовуються
1	Основні поняття електронної комерції, системи електронної комерції та особливості їх розвитку. Основні напрямки розвитку сучасного електронного бізнесу: ознаки та переваги електронної комерції. Порівняльна характеристика основних сфер електронної комерції та переваги основних суб'єктів ринку товарів та послуг. Графічний аналіз динаміки розвитку світового та вітчизняного електронного ринку. і росту показників основних сфер електронної комерції Служба доменних імен (DNS). Структурування та розшифрування доменних імен.
2	Internet-маркетинг та його інструменти. Взаємозв'язок Internet і маркетингу. Особливості аналізу якості Internet-представництва комерційної структури. Порядок замовлення маркетингових послуг в мережі Internet. Особливості функціонування банерної реклами в мережі Internet та її вартість. Формування цін на банерну рекламу та розрахунок загальної вартості рекламної кампанії
3	Віртуальні підприємства: Internet-крамниці, Internet-аукціони, електронні торговельні майданчики. Дослідження елементів, що забезпечують окремі технологічні операції в Internet-крамниці. Класифікація Internet-крамниць. Особливості структури Internet-крамниць і технологія їх роботи та асортимент пропонованих товарів. Рейтинг Internet-крамниці за відповідною товарною спеціалізацією Структура, типи Internet-аукціонів та технологія їх роботи. Особливості Internet-аукціонів щодо продажу товарів представлених у окремих категоріях. Системи обробки фінансових повідомлень. Правила проведення попередньо обраного аукціону, процедура реєстрації, технологія участі у торгах. Особливості структури та функції електронних торговельних майданчиків Класифікація та особливості пошуку комерційної інформації на електронних торговельних майданчиках. Правила реєстрації та участі у торгах на електронних торговельних майданчиках
4	Електронні платіжні системи. Етапи здійснення електронних платежів за допомогою кредитних карток, електронних чеків та електронних грошей та їх послідовність. Особливості функціонування основних видів електронних платіжних систем та їх порівняльний аналіз
5	Організація надання послуг в системі електронній комерції. Internet-трейдинг та надання послуг за допомогою посередників (брокерів). Дослідження українського і зарубіжного ринків брокерських послуг. Системи Internet-Banking та їх класифікація. Порівняльний аналіз систем Internet-банкінгу на прикладі вітчизняних банків. Страхові портали. Система дистанційного навчання як сегмент ринку електронних послуг.
6	Безпека та захист інформації в системі електронної комерції. Ефективність електронної комерції. Нормативно-правові акти, що регламентують процеси формування та розвитку вітчизняної та міжнародної електронної комерції. Класифікація систем захисту інформації в мережі Internet. Електронний цифровий підпис. Критерії оцінки ефективності електронної комерції та розрахунок ефективності оптимального варіанту функціонування Web-сервера

Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Питання для опрацювання
1	Системи електронної комерції. Проблеми розвитку електронної комерції та особливості українського сегмента Internet. Тегова модель HTML-документу
2	Інструменти Internet-маркетингу та їх переваги для сучасних українських підприємств. Світовий досвід застосування Internet-маркетингу. Види і засоби Internet-реклами та особливості її застосування
3	Переваги і недоліки віртуальних магазинів. Характеристика методів розрахунку в Internet-крамницях за придбаний товар та його доставка. Ознайомлення з особливостями структури та функціями Internet-аукціонів. Електронні торговельні майданчики, створені продавцями та покупцями. Торговельні концентратори, створені сторонніми провайдерами.
4	Пластикові карти та їх класифікація. Механізм взаєморозрахунків за пластиковими картами в Інтернеті. Розвиток електронних платіжних систем в Україні
5	Особливості надання фінансових послуг на електронному ринку. Технологічні способи надання брокерських послуг через мережу Internet.
6	Криптографічні засоби шифрування інформації. Протоколи і стандарти безпеки. Показники, що визначають ефективність електронної комерції щодо організаційних процесів. Глобальні тенденції розвитку електронної комерції

Рекомендована література

Основна

1. Береза А.М., Козак І. А., Левченко Ф. А. та ін. Електронна комерція : навч. посібник. К: КНЕУ, 2009. 326 с.
2. Плескач В.Л., Затонацька Т.Г. Електронна комерція: підручник. К.:Знання, 2007. 535с.
3. Тардаскіна Т.М., Стрельчук, Ю.В. Терешко. Електронна комерція: навч. посібник. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. 244 с.
4. Шалева О.І. Електронна комерція : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.

Додаткова

1. Апопій В. В. Інтернет-торгівля: проблеми і перспективи розвитку. Регіональна економіка. 2007. № 1. С.25.
2. Буров Є. Комп'ютерні мережі : підручник. Львів : «Магнолія 2006», 2010. 264 с.
3. Грехов А. М. Електронний бізнес (Е-комерція): навч. посібник. К.: Кондор, 2008. 302 с.
4. Калита Д. М. Комп'ютерні мережі. Апаратні засоби та протоколи передачі даних : навч. посібник; Київський нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; [за ред. О. В. Третьяка]. К: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 327 с.
5. Литовченко І. Л., Пилипчук В. П. Інтернет-маркетинг: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 184 с.
6. Макарова М. В. Електронна комерція : посібник для студентів ВНЗ. К.: Видавничий центр «Академія», 2008. 272 с.
7. Меджибовська Н. С. Електронна комерція : навч. посібник. К : Центр навчальної літератури, 2009. 384 с.
8. Пономаренко Л.А., Філатов В.О. Електронна комерція: підручник; Мін-во освіти і науки України, Київський нац. торговельно-економ. ун-т. - К.: Київський нац. торг.- економ. ун-т, 2002. 443 с.
9. Іваницький І.Є., Смолінський В.Б. Електронна комерція. Завдання для контрольних робіт для здобувачів рівня вищої освіти «Бакалавр» навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти всіх освітніх програм. Львів. 2020. 20 с.
10. Смолінський В.Б., Іваницький І.Є. Електронна комерція. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів рівня вищої освіти «Бакалавр» навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти всіх освітніх програм. Львів. 2020. 68с.
11. Царьов Р. Ю. Електронна комерція : навчальний посібник з підготовки бакалаврів. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2010. 112 с.
12. Янчева Л. М., Грінько А.П., Крутова А. С., Тарасова Т. О. Електронна комерція: організація та облік: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2008. 231 с.
13. Юдін О.М., Макарова М.В., Лавренюк Р. М. Системи електронної комерції: створення, просування і розвиток : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 201 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНАУ, наукових, науково-технічних бібліотек та інших бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:
  - ECommerce-Guide. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ecommerceguide.com>
  - Закон України «Про електронну комерцію» від 02.09.2015 р. за No 675-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/675-19>